

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/20/2155

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspeksiooni peadirektor Pille Lehis
Otsuse tegemise aeg ja koht	21.08.2020 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	15.06.2020
Vaidlustatav haldusakt või toiming	Andmekaitse Inspeksiooni 25.05.2020 vaide tagastamise otsus 2.1-3/20/1742
Vaide esitaja	Eraisik aadress: XXXXXXXXXXXX XX -X, XXXXXXXX e-posti aadress: xxxxxxxx@hotmail.com

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) **jätta vaie rahuldamata;**
- 2) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 14.05.2020 esitas vaide esitaja Andmekaitse Inspeksioonile järgmise sisuga vaide:

Vaie OÜ Elektrilevi vastusele 14.04.2020 nr JV-KHO-1/1302-3

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 44 p. 1 alusel teostab järelevalvet seaduse täitmise üle Andmekaitse Inspeksioon. Samas § 45 lõike 1 p.1 alusel teostab Andmekaitse Inspeksioon teabevaldajate üle riiklikku ja haldusjärelevalvet teabenõuete täitmisel ja teabe avalikustamisel. Samas on eraõiguslikul isikul (OÜ Elektrilevi) teabevaldaja kohustused, kui ta täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid. Jaotusvõrgu teenuse osutamine on seaduse alusel avalik ülesanne (Tagada elektrivarustus tarbijatele, juhindudes direktiivist 2009/72/EÜ põhimõtteid ja järgides elektrituruseadust).

Asjaolud ja menetluse käik:

- 1.1 Kaebaja esitas vastustajale 01.04.2020 teabenõude (Lisa nr 1), mille esemeks oli saada dokument või sellest koopia, milles on kajastatud seisuga kuni 01.04.2020 jaotusvõrgust võlgnevuse tõttu võrgust välja lülitatud klientide arv tervikuna (milles katta kinni isikuandmed ja tarbimiskoha aadressid), mille palus saata e-postile ixxxxxx@hotmail.com
- 1.2 Vastustaja vastusega 14.04.2020 nr JV-KHO-1/1302-3 (Lisa nr 2) jättis teabenõude täitmata, põhistades seda sellega, et Elektrilevi OÜ poolt seisuga kuni 01.04.2020 jaotusvõrgust võlgnevuse tõttu võrgust välja lülitatud klientide koguarvu näol ei ole tegemist avalike ülesannete täitmist puudutava teabega.

Vaide õiguslik alus ja põhistus:

- 1.3 Vastustaja on valesti tõlgendanud avaliku teabe seaduse (AvTS) § 5 lg 2 ja § 3 lg 3 p 1, kui leiab, et jaotusvõrguteenus tarbijatele tema teeninduspiirkonnas ei ole avalik ülesanne, sest jaotusvõrgu teenusega ei kaasne riigivõimu volitusi.
- 1.4 Vastuataja on valesti kohaldanud elektrituruseaduse (ELTS) §-ist 65 l-d 1-10, sest sellega on antud vastustajale volitused (riigivõimu poolt volitusnorm jaotusvõrgu teenuse osutamiseks tarbijatele) avaliku ülesande täitmiseks. Samuti klientide võrguteenuse osutamisel võlgnevusest tingitud võrgust väljalülitamiste koguarvu puhul ei ole tegemist isikute tsiviilõigustesse sekkumisega, vaid asjas on olemas avalik huvi. Analoogia on meil Tereviseameti poolt igapäevaselt avaldatav koroonaviiruse tagajärjel surnute arv. Seega avaliku huvi puhul, mille dokumendis on kaetud kinni isikute andmed sh tarbimiskohtade aadressid, ei ole tegemist sekkumisega isikute vahelisse lepingusse ega riiva nende isikute isikuandmete töötlemise põhimõtteid. Vastustaja poolt viidatud Riigikohtu lahendid ei kattu käesoleva asja eseme ega alusega.
- 1.5 Analoogilise vaide edastas Andmekaitse Inspeksioonile 2013 aastal ka Õiguskantsler Indrek Teder põhiseaduslikkuse järelevalve menetluse käigus, seoses MTÜ Lilleküla Seltsi teabenõudega, milles AS Elering samadel kaalutlustel nagu käesolevas asjas leidis, et võrguteenus ei ole avalik ülesanne. MTÜ Lilleküla Seltsi vaie rahuldati Andmekaitse Inspeksiooni tollase juhi ja juristi (omas magistrikraadi õigusteaduses) põhistuse alusel.

Vastavalt ülaltoodule ja juhindudes HMS § 72 lg 1 p 1 palun:

Algatada järelevalvemenetlus ja kohustada OÜ Elektrilevi uuesti ilma kaalutusvigadeta lahendada avaldaja 01.04.2020 teabenõuet, milles kohustada esitada dokument või koopia sellest dokumendist, milles on ära näidatud andmed seisuga kuni 01.04.2020 jaotusvõrgust võrguteenuse võlgnevuse tõttu võrgust välja lülitatud klientide arvu kohta tervikuna (milles katta kinni isikuandmed ja tarbimiskoha aadressid).

2. 25.05.2020 tagastas Andmekaitse Inspeksioon vaide järgmiste põhjendustega:

Andmekaitse Inspeksioon sai 14.5.2020 Teie vaide Elektrilevi OÜ tegevuse peale teabenõude täitmisel.

Esitasite 01.04.2020 pöördumise erinevatele institutsioonidele ja asutustele, mille hulgas oli teabenõue Elektrilevi OÜ-le sooviga saada dokumenti Elektrilevi OÜ poolt seisuga kuni 01.04.2020 jaotusvõrgust võlgnevuse tõttu võrgust välja lülitatud klientide arvu kohta tervikuna (milles katta kinni isikuandmed ja tarbimiskohtade aadressid).

Elektrilevi OÜ keeldus teabenõude täitmisest põhjusel, et ta ei ole küsitud teabe osas teabevaldaja avaliku teabe seaduse (AvTS) tähenduses.

Taotlete vaites, et Andmekaitse Inspeksioon algataks järelevalvemenetluse ja kohustaks OÜ-d Elektrilevi uuesti ilma kaalutusvigadeta lahendada avaldaja 01.04.2020 teabenõuet ja esitama küsitud dokumendi.

Põhistate vait sellega, et Elektrilevi OÜ on 1) valesti tõlgendanud AvTS § 5 lõiget 2 ja § 3 lg

3 punkti 1 (ilmselt on siiski mõeldud § 5 lg 3 p 1), kui leiab, et jaotusvõrguteenus tarbijatele tema teeninduspiirkonnas ei ole avalik ülesanne, sest jaotusvõrgu teenusega ei kaasne riigivõimu volitusi; 2) valesi kohaldanud elektrituruseaduse (ELTS) § 65 lõikeid 1-10, sest sellega on antud vastustajale volitused (riigivõimu poolt volitusnorm jaotusvõrgu teenuse osutamiseks tarbijatele) avaliku ülesande täitmiseks. Leiate, et klientide võrguteenuse osutamisel võlgnevusest tingitud võrgust väljalülitamiste koguarvu puhul ei ole tegemist isikute tsiviilõigustesse sekkumisega, vaid asjas on olemas avalik huvi ja kui dokumentides kaetakse kinni isikuandmed, ei ole tegemist sekkumisega isikute vahelisse lepingusse ega riivata nende isikuandmete töötlemise põhimõtteid.

Andmekaitse Inspeksiooni seisukoht

Andmekaitse Inspeksiooni pädevuses on AvTS § 45 lõike 1 kohaselt teabevaldajate üle riikliku ja haldusjärelevalve teostamine teabenõuete täitmise üle.

Praeguse vaide esemeks on küsimus, kas Elektrilevi OÜ on teabevaldajaks AvTS mõttes.

AvTS § 3 lg 1 kohaselt on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites.

AvTS § 5 kohaselt on teabevaldajaks riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus, avalik-õiguslik juriidiline isik või eraõiguslik juriidiline isik ja füüsiline isik juhul, kui see isik täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, sh osutab haridus-, tervishoiu-, sotsiaal- või muid avalikke teenuseid, teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist. Teabevaldajaga võrdsustatakse ka isikud, kes on kaubaturul valitsevas seisundis, teabe osas, mis puudutab kaupade ja teenuste pakkumise tingimusi, hindu ja nende muudatusi ning isikud teabe osas, mis puudutab riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest avalike ülesannete täitmiseks või toetusena antud vahendite kasutamist.

Elektrilevi OÜ on eraõiguslik juriidiline isik, kes pakub võrguteenust. Seega saaks ta olla teabevaldajaks ainult juhul, kui täidab avalikku ülesannet või on monopoolses seisus või on saanud avalike ülesannete täitmiseks riigi või kohaliku omavalitsuse raha.

Praeguse teabenõude puhul ei ole ükski eelnevatest tingimustest täidetud. Kui elektrituru seaduses sätestatud võrguteenuse osutamise puhul saab olla tegemist avaliku ülesandega, siis teave, mis puudutab võrguteenuse osutaja ja konkreetse kliendi vahelise lepingu täitmist, allub siiski eraõiguslikule regulatsioonile. Võlaõiguslike lepingute täitmisega seotud teave ei ole avalik teave ning seda ei pea teabenõudjale väljastama. Ka ei ole Elektrilevi OÜ monopoolses seisus, sest võrguteenust võivad osutada ka teised ettevõtjad elektrituru seaduses sätestatud tingimustel. Ei ole ka teada, et eraõiguslike lepingute täitmisel kasutataks eelarvevahendeid.

Seisukohta, et ostu-müügi lepingutest tulenevad suhted on eraõiguslikud, toetab ka Riigikohtu 03.11.2010 otsus nr 3-3-1-27-10. Kuigi jutt käib soojusenergia müügist, on tegemist analoogilise olukorraga. Kohtuotsuse punktis 12 on öeldud: Kujunenud õigussuhteid soojusenergia tootmisel, jaotamisel ja müümisel võib käsitada kui kontsessioonisuhteid, kus avalik-õiguslik suhe kujuneb tegevusloa väljastanud riigiorgani ja võrguettevõtte vahel. Sellise avalik-õigusliku suhte raamides toimub ka piirhindade kooskõlastamine. Võrguettevõtte osutab teenust vahetutele tarbijatele aga eraõiguslikes suhetes.

Selle, et avalik õigus reguleerib tihti soorituse tegemise kohustust, kuid sooritus ise võib alluda eraõiguslikule regulatsioonile, näitena võib tuua ühistranspordi, mille korraldamine on avalik ülesanne ning mille täitmiseks sõlmitakse vedaja ning omavalitsuse vahel avaliku teenindamise leping, kuid sõitja ja bussifirma vahel tekib eraõiguslik veoleping.

Viitade vaites analoogiale MTÜ Lilleküla Seltsi vaidega, milles Andmekaitse Inspeksioon tegi Elering AS-le ettekirjutuse teabele juurdepääsu võimaldamiseks. Eeldatavasti peate silmas 04.03.2013 vaideotsust avaliku teabe asjas nr 2.1-3/13/48. Siiski märgime, et tegemist on erinevate asjaoludega. Nimetatud vaites ei olnud vaidlust selle üle, kas võrguettevõtja on teabevaldaja. Küsimus oli sellest, missugusele teabele ja mis alusel saab juurdepääsu piirata.

Vahet tuleb teha ka avalikul ülesandel ja avalikul huvil. Üldsusel võib olla paljude asjade vastu kõrgendatud huvi, kuid see ei tee huviobjekti veel avalikuks ülesandeks.

Avaliku ülesande definitsiooni seaduses ei ole, kuid kohtupraktikast ja õiguskirjandusest tuleneb, et avalikud ülesanded on vahetult seadusega või seaduse alusel riigile, kohalikele omavalitsusele või muule avalik-õiguslikule juriidilisele isikule pandud ülesanded või ülesanded, mis on tõlgendamise teel vastavast õigusnormist tuletatud.

Andmekaitse Inspeksiooni [eraõiguslikele avaliku teabe valdajate juhendis](#) on avaliku teenuse küsimus põhjalikult lahti kirjutatud ja muuhulgas selgitatud, et avalik huvi mingi teenuse olemasolu osas ei muuda seda teenust avalikuks teenuseks (juhendi lk 5). Samal seisukohal on ka Riigikohus (RKHKo 3-3-1-19-14, p 12). Avaliku teenuse osutamiseks peaks vastav asutus olema eraõiguslikule isikule õigusakti või lepinguga andnud volituse või pannud kohustuse osutada avalikes huvides sellist teenust, mille toimimise eest vastutab seaduse järgi lõppkokkuvõttes riik või mõni muu avalik-õiguslik juriidiline isik

Teadaolevalt ei ole Elektrilevi OÜ-le riigi poolt õigusakti või lepinguga selliseid kohustusi pandud. Ka sellisel juhul laieneks teabevaldaja kohustused talle ainult teabe osas, mis puudutaks sellise teenuse osutamist. Eraõiguslike lepingute sõlmimise/täitmise osas ei täida Elektrilevi OÜ avalikku ülesannet ega ole teabevaldaja. Nn avalik huvi, näiteks ajakirjanduslikul eesmärgil, võib tema tegevuse vastu olla, kuid see ei muuda teda kogu tema valdusse koguneva teabe osas teabevaldajaks.

Kuna teabenõudega soovitud teabe näol ei ole tegemist avaliku teabega, puudub alus vaiet lahendada, mistõttu tagastame selle haldusmenetluse seaduse § 79 lg 1 p 1 alusel.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Kaebajale on vaidlustatud otsus tehtud teatavaks 25.05.2020, millele on õigus esitada vastustaja peadirektorile vaie kuni 24.06.2020. Vaie on esitatud otsusele tervikuna.

Vaidlustatud vaide tagastamise otsuses ei ole vastustaja kohaldanud üle-üldse uurimisprintsipi (kogumata on tõendid selle kohta, kas OÜ Elektrilevi on saanud avalike ülesannete täitmiseks riigi või kohaliku omavalitsuse raha), rikkudes HMS §-i 6. Kui otsuse põhjendustes leiab, et OÜ Elektrilevi ei ole saanud avalike ülesannete täitmiseks riigi või kohaliku omavalitsuse raha. Kaebaja on teisel seisukohal, ja kohaldab siis ise uurimisprintsipi avalik-õiguslikus asjas nagu tavaks on selliste vaidluste puhul saanud.

Näiteks on Rahandusministeerium vastuskirjas nr 12.1/05696-1 Lilleküla Selts OÜ-le vastanud, et Elektrilevi OÜ ja Eesti Energia AS vahel on sõlmitud käsundusleping, mille kohaselt Eesti Energia AS esitab võrgutasude arve Elektrilevi OÜ tarbijatele /.../ Eesti Energia AS maksab Elektrilevi OÜ-le 21. kuupäevaks kõik väljastatud arvetel olevad tasud, sõltumata sellest, kas klient on arve tasunud või mitte. Lepingu kohaselt on kliendilt raha laekumise risk Elektrilevi OÜ ees Eesti energia AS-il.

Rahandusministeeriumi vastuses 07.11.2012 nr 1.1-11/15261 Riigikantseleile, on Rahandusministeerium leidnud, et Euroopa Komisjon rahuldab Eesti taotluse, mille kohaselt eraldatakse elektritootjatele investeeringute kava alusel elektritootmise kaasajastamiseks ja selle kaudu kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks kehtivate investeeringute osaliseks katteks tasuta lubatud heitkoguse ühikuid. Investeeringute kava alusel eraldatakse tasuta ühikuid aastail 2013-2019 vähenevas mahus ning 2020 aastal tasuta ühikuid enam ei eraldata. Sellest tulenevalt müüb Eesti enampakkumiste süsteemis lubatud heitkoguste ühikuid perioodi 2013-2020 algusaastail oluliselt väiksemas mahus kui perioodi aasta keskmine maht ja ka eeldatav kvooditulu lähiaastail on vastavalt oluliselt väiksem, kui seletuskirjas, kui seletuskirjas toodud 77,64 miljonit eurot. Seega saab kuni aastani 2020 AS Eesti Energia avalikest allikatest rahalisi vahendeid, mida omakorda kasutab ka eeltoodu alusel tütarfirma OÜ Elektrilevi.

Samuti on vastustaja valesti kohaldanud elektrituruseaduse (EITS) §-i 65 l-d 1-10, sest sellega on antud vastustajale volitused (riigivõimu poolt volitusnorm jaotusvõrgu teenuse osutamiseks tarbijatele) avaliku ülesande täitmiseks. Samuti OÜ Elektrilevi poolt opereeritavas jaotusvõrgu piirkonnas on OÜ Elektrilevi monopoolses seisundis.

Samuti jääb kaebaja oma varasemate seisukohtade juurde ega ei korda neid käesolevas üle.

Vastavalt ülaltoodule ja juhindudes HMS § 72 lg 1 p 1 palun:

Rahuldada vaie, tunnistada kehtetuks Andmekaitse inspeksiooni otsus 25.05.2020 nr 2.1.-3/20/1742 ja kohustada uuesti ilma kaalutusvigadeta vaiet lahendama, milles algatada järelevalvemenetlus ja kohustada OÜ Elektrilevi lahendama avaldaja 01.04.2020 teabenõuet, milles kohustada esitada dokument või koopia sellest dokumendist, milles on ära näidatud andmed seisuga kuni 01.04.2020 jaotusvõrgust võrguteenuse võlgnevuse tõttu võrgust välja lülitatud klientide arvu kohta tervikuna (milles katta kinni isikuandmed ja tarbimiskoha aadressid).

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED

Juurdepääs avalikule teabele

AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mistahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud avalikke ülesandeid täites.

Nagu juba vaide tagastamise otsuses oleme selgitanud, siis OÜ Elektrilevi puhul on tegemist eraõigusliku juriidilise isikuga, kes saab teabevaldajaks olla ainult AvTS § 5 lg-s 2 ja AvTS § 5 lg 3 sätestatud juhtudel.

AvTS § 5 lg 2 kohaselt laienevad eraõiguslikule juriidilisele isikule ja füüsilisele isikule teabevaldaja kohustused, kui isik täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, sh osutab haridus-, tervishoiu-, sotsiaal- või muid avalikke teenuseid –teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist. Ehk siis näiteks tervishoiuteenuse osutamise puhul on avalikuks teabeks, millistel tingimustel, milliseid teenuseid osutatakse, kuid arsti ja patsiendi vahelise suhte puhul on tegemist eraõigusliku suhtega.

Võrguteenuse osutamine on tulenevalt hädaolukorra seaduse § 36 lg 1 punktist 1 elutähtsa teenuse osutamine. Kuid tulenevalt elektrituru seaduse § 21¹ lg 4 seda üksnes siis, kui tema jaotusvõrguga on ühendatud üle 10 000 tarbija. Seega ei ole mitte iga võrguteenuse osutaja teabevaldajaks hädaolukorra seaduse mõttes. Isegi juhul kui OÜ Elektrilevi on teabevaldajaks võrguteenuse osutamise osas, ei tähenda see seda, et ta oleks teabevaldajaks kogu oma valduses oleva teabe osas.

Nagu juba vaide tagastamise otsuses selgitasime, siis on Riigikohus asjas nr 3-3-1-27-10 selgitanud, et avalik-õiguslik suhe on võrguettevõtte ja tegevusloa väljastanud riigiorani vahel, mis hõlmab ka piirhindade kooskõlastamist. Võrguettevõtja osutab võrguteenust tarbijale aga eraõiguslikus suhtes, kus tarbija saab kaitsta oma õigusi, sealhulgas vaidlustada ebamõistlikku hinda, tsiviilkohtumenetluse korras. Seega ei ole tarbija ja võrguteenuse osutaja vaheliste lepingute ja nende täitmist kajastava teabe puhul tegemist avaliku teabega avaliku teabe seaduse mõttes. Kuna vaide esitaja teabenõue puudutas eraõiguslikus suhtes tekkinud teabe väljastamist, siis ei olnud OÜ Elektrilevil kui eraõiguslikul juriidilisel isikul kohustust teabenõudes soovitud teavet väljastada, kuna selles osas ei ole ta teabevaldajaks avaliku teabe seaduse mõistes. Seetõttu oli ka vaide tagastamine õiguspärane.

Vaide esitaja on oma 14.05.2020 vaites viidanud ka Andmekaitse Inspeksiiooni 2013. aastal tehtud vaideotsusele, märkides, et *analoogilise vaide edastas Andmekaitse Inspeksiioonile 2013 aastal ka Õiguskantsler Indrek Teder põhiseaduslikkuse järelevalve menetluse käigus, seoses MTÜ Lilleküla Seltsi teabenõudega, milles AS Elering samadel kaalutlustel nagu käesolevas asjas leidis, et võrguteenus ei ole avalik ülesanne. MTÜ Lilleküla Seltsi vaie rahuldati Andmekaitse Inspeksiiooni tollase juhi ja juristi (omas magistrakraadi õigusteaduses) põhistuse alusel.*

2013. a menetluses olnud kaasus ning käesolev vaie ei ole analoogia korras võrreldavad, sest vaide ese on erinev. 2013. a vaidemenetluses ei olnud vaidlust selle üle, kas võrguettevõtja on teabevaldajaks, vaid vaidlus oli juurdepääsupiirangute õiguspärasuse üle. Lisaks puudutas toonane vaie riigiasutuse poolt hindade kooskõlastamist, millisel juhul on tegemist avaliku teabega.

Praeguses juhtumis puudutab teabenõue aga võrguteenuse osutaja ja klientide vahelisi suhteid - kuidas kliendid on täitnud oma lepingulisi kohustusi/tasunud arveid ehk kui palju kliente on jätnud arved tasumata, mille tulemusena on nad võrgust välja lülitatud. AS Elering ja tema klientide vahelised õigussuhted on eraõiguslikud ning põhinevad lepingul. Eraõiguslikud kliendiga sõlmitud tarbimislepingud ning neist tulenevad nõuded või rakendatud õiguskaitsevahendid ei ole avaliku teabe esemeks. Sama kehtib näiteks lasteaiateenuse kasutamiseks lepingu sõlminu, ühistranspordi kasutaja ja jäätmevaldaja osas. Isegi kui selliste teenuste korraldamine on avalik ülesanne, siis lõpptarbijaga tekkiv tsiviilõiguslik suhe (nt transporditeenus linna ühistranspordis) pole enam avalik ülesanne.

Lisaks pean vajalikuks märkida, et teabenõude korras saab küsida konkreetse dokumendi koopiat, mis on asutuses olemas või väljavõtet andmekogust/infosüsteemist. Kui aga infosüsteemist on vaja erinevate päringutega andmeid alles koguda ja selle alusel vaide esitajale soovitud dokument koostada, siis selline teabenõue loetakse selgitustaotluseks, mille üle puudub inspeksiioonil järelevalvepädevus.

Mis aga puudutab vaide esitaja viidatud Terviseameti poolt koroonaviirusse surnud/nakatanud isikute arvu avalikustamist, siis kõigepealt juhin tähelepanu sellele, et Terviseameti puhul on tegemist riigiasutusega, kes on teabevaldajaks kogu oma valduses oleva teabe osas. Lisaks saab väljastada sellist statistikat, mida asutus kogub. Kui asutus soovitud statistikat ei kogu, siis ei saa seda ka teabenõude korras nõuda. Ehk siis ei saa ka teabevaldajalt, sh riigiasutuselt nõuda statistika koostamist teabenõude korras.

Andmekaitse Inspeksiioon ei ole rakendanud uurimisprintsipi

Vaide esitaja on oma vaites Andmekaitse Inspeksiioonile ette heitnud, et *vaide tagastamise otsuses ei ole vastustaja kohaldanud üle-üldse uurimisprintsipi (kogumata on tõendid selle kohta, kas OÜ Elektrilevi on saanud avalike ülesannete täitmiseks riigi või kohaliku omavalitsuse raha), rikkudes HMS §-i 6. Kui otsuse põhjendustes leiab, et OÜ Elektrilevi ei ole saanud avalike ülesannete täitmiseks riigi või kohaliku omavalitsuse raha.*

Rahandusministeeriumi vastuses 07.11.2012 nr 1.1-11/15261 Riigikantseleile, on Rahandusministeerium leidnud, et Euroopa Komisjon rahuldab Eesti taotluse, mille kohaselt eraldatakse elektritootjatele investeringute kava alusel elektritootmise kaasajastamiseks ja selle kaudu kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks kehtivate investeringute osaliseks katteks tasuta lubatud heitkoguse ühikuid. Investeringute kava alusel eraldatakse tasuta ühikuid aastail 2013-2019 vähenevas mahus ning 2020 aastal tasuta ühikuid enam ei eraldata. Sellest tulenevalt müüb Eesti enampakkumiste süsteemis lubatud heitkoguste ühikuid perioodi 2013-2020 algusaastail oluliselt väiksemas mahus kui perioodi aasta keskmine maht ja ka

eeldatav kvooditulu lähiaastail on vastavalt oluliselt väiksem, kui seletuskirjas, kui seletuskirjas toodud 77,64 miljonit eurot. Seega saab kuni aastani 2020 AS Eesti Energia avalikest allikatest rahalisi vahendeid, mida omakorda kasutab ka eeltoodu alusel tütarfirma OÜ Elektrilevi.

Nagu juba vaide tagastamise otsuses oleme selgitanud, siis OÜ Elektrilevi puhul on tegemist eraõigusliku juriidilise isikuga, kes on teabevaldjaks ainult AvTS § 5 lg-s 2 ja AvTS § 5 lg 3 sätestatud juhtudel. AvTS § 5 lg 3 p 2 sätestab, et teabevaldajaga võrdsustatakse füüsilisest isikust ettevõtja, mittetulundusühing, sihtasutus või äriühing teabe osas, mis puudutab riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest avalike ülesannete täitmiseks või toetusteks antud vahendite kasutamist. Seega kui OÜ Elektrilevi on saanud riigilt (avalikest allikatest) rahalisi vahendeid, siis ei ole ta teabevaldjaks mitte kogu oma valduses oleva teabe osas, vaid üksnes teabe osas, mis puudutab avalikest allikatest saadud vahendite kasutamist. Ehk siis selles osas, kuidas on kasutatud avalikest allikatest saadud raha.

Kui Eesti Energia AS tasub käsunduslepingu alusel OÜ Elektrilevi võrgutasude eest esitatud arve, siis sellisel juhul on tegemist kahe eraõigusliku isiku vahel sõlmitud lepinguga, mille katteks/tasumiseks ei saa Eesti Energia AS riigilt eelarvelisi vahendeid ehk siis tegemist ei ole avaliku raha kasutamiseega. Sellisel juhul on tegemist olukorraga, kus üks äriühing tasub arved kokkuleppe alusel teisele äriühingule omavahendite arvelt, millele ei kohaldu avaliku teabe seadus.

Ka juhul kui pidada OÜ Elektrilevi monopoolses seisus olevaks ettevõtteks, mis ei ole inspeksioonile teada, siis oleks OÜ Elektrilevi teabevaldjaks ainult teabe osas, mis puudutab kaupade ja teenuste pakkumise tingimusi, hindu ja nende muudatusi.

Eeltoodust tulenevalt, kuna teabenõudes soovitud teave ei puuduta avaliku raha kasutamise ega teenuse pakkumise tingimusi ega hindu, siis ei ole vaide esitaja poolt teabenõudes soovitud teabe puhul tegemist avaliku teabega avaliku teabe seaduse mõttes. Seega on teabenõude täitmisest keeldumine OÜ Elektrilevi poolt ning inspeksiooni poolt vaide tagastamine õiguspärane, mistõttu jääb vaie rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Pille Lehis
peadirektor